

Selvsjyrelse og dog brage Anliggender aldeles bort fra det Hjem, hvor de naturligt skulle være, nemlig den Kreds, som de umiddelbart vedrøre. Lad os f. Ex. tage Bestyrelsen af Arresthuset og slige Anstalter, der kunne blive fælles for en By og et Landdistrict, der tilfammen udgjøre en Retskreds, eller som i al Fald have disse Anstalter tilfælles, saa er det dog det Naturligste, der kan tænkes, at man søger at faae en Repræsentation for en saadan Kreds, der har et saa vigtigt Anliggende tilfælles. Foruden dette skal jeg nævne en Sag af den allerstørste Betydning, nemlig Sogneveiene, som ofte have Interesse for det hele Herred. Hvad er naturligere i disse Tilfælde, end at Veiplanen lægges for Herredet og gjenføres af Sognene? Det Samme er Tilfældet med Sygehuse. Det er i Reglen umuligt for et lille Sogn eller for en mindre By at bygge et saadant Sygehus, hvorimod Herredet er en aldeles passende Kreds til at gjenføre et saadant Foretagende. Lad mig tilføje, at der er et Punkt, som blev nævnt af det ærede Medlem for Hjørring (Schjørring), nemlig Pleiestiftelser; de have faaet den allerstørste Betydning i enkelte af vore folkerige Sogne; de ere spredte omkring i Sønderjylland i alle større folkerige Sogne og stiftede en ganske overordentlig Nytte; men i en stor Deel af vore mindre Sogne er det umuligt at kunne opretholde saadanne. Her, siger jeg igjen, er Herredet den rette Kreds, hvor alle saadanne Stiftelser kunne reise sig, og hvor de forskjellige Sogne kunne samarbeide. Jeg haaber, at en stærkere Forening af Sognene i visse Anliggender vil føre til, at det Uhyggelige og Fordævelige, der er i vor hele Fattigpleie, hvor man kaster den Fattige fra det ene Sogn til det andet, hvor Enhver strider imod for at undgaae at have en lille Udgift, vil fjernes derved, at Kredsen for Erhvervelse af Forsørgelsesret udvides.

Skjøndt jeg anerkjender den gode Hensigt ved Forelæggelsen af denne Lov, og skjøndt jeg haaber, at der ud af den kan komme noget Gynligere og Bedre, kan jeg dog ikke erkjende, at den ærede Minister paa nogen Maade kan sige, at han ved denne lille Lov har løst den Opgave, som Grundlovens § 91 har stillet i

Udsigt. Jeg kan ikke negte, at jeg betragter det som noget Sørgeeligt, at vi ikke ere videre, naar jeg tænker paa, at vort Naborige, Norge, kunde blive færdig med en omfattende Lov baade for Land og By allerede i 1837, og endnu mere, at Sverrig med sine 4 Stænder — Enhver veed, hvad der hører til, for at en saadan omfattende Lov kan gjenneengaae denne Skjærsild af Repræsentanter for 4 forskjellige Samsundsklasser, der ellers pleie at gaae hver til sin Side —, jeg siger, at Sverrig med sine 4 Stænder har kunnet faae en i mange Henseender fortrinlig og fuldkommen fylldig og omfattende Lov vedtagen i 1862.

Idet jeg saaledes maa tage alle mulige Forbehold med Hensyn til det, denne Lov bør omfatte, skal jeg med nogle Ord berøre de enkelte Bestemmelser, der findes i Lovudkastet. Det vil af § 2 og 3 sees, at man tildeels vil affaffe, tildeels opretholde Fattigcommissioner eller Fattigforstandere, som det kaldes, og Skolecommissioner. — Jeg maa tilstaae, at jeg troer, der kan være stor Tvivl om, hvad der er det Rette: enten at samle hele Myndigheden, alle Sager, saagodt som i en Bestyrelses Haand, saaledes at Communalbestyrelsen fordeler Forretningerne imellem sig, eller at de forskjellige Grene holdes hver for sig. Det kan gjerne være muligt, at det er det Bedste i store Byer at have et meget talrigt Borgerrepræsentantskab, der behandler alle Sager. Men jeg tilstaaer, at jeg ikke har saa lidt tilovers for den Udviklingsgang, der baade i Byerne og paa Landet hos os har været fremherskende, og som virkelig er fremherskende næsten overalt, hvor der hersker et stærkt og frit kommunalt Liv, idet Borgerne, der ikke have saa overordentlig megen Tid til deres Naadighed, for at offere den i Communens Tjeneste, søge at fordele de forskjellige kommunale Forretninger imellem hinanden indbyrdes i saa stort Tal som muligt, saaledes at de forskjellige Grene af Communalbestyrelsen overlades til en vis Grad, men ogsaa kun til en vis Grad, til særlige Commissioner. Det være nu som det vil, saa troer jeg, at man dog ialtsaa maa være enig derom, at dersom man skal bevare de særlige Commissioner, saa skal man ikke affærdige dem med et Skin af Myndighed, man skal ikke